

3. Internationalisation of Higher Education: A Study for the European Parliament [de Wit, H., Hunter, F., Egron-Polak, E., & Howard, L. (Eds)]. – Brussels, 2015. – 319 p.
4. International Association of Universities [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.iau-aiu.net>
5. Rumbley L.E. "Successful" Internationalization: European Insights / L.E. Rumbley, R. Hudson, A.-M. Sandstrom // International Higher Education. – 2019. – Vol. 98. – P. 10-12.
6. Stier J. Taking a Critical Stance toward Internationalization Ideologies in Higher Education: Idealism, Instrumentalism and Educationalism / J. Stier // Globalisation, Societies and Education. – 2004. – Vol. 2. – P. 1-28.
7. Sanders J. Comprehensive Internationalization in the Pursuit of 'World-Class' Status: A Cross-Case Analysis of Singapore's Two Flagship Universities / Justin Sanders // Higher Education Policy: The Quarterly Journal of the International Association of Universities. – 2020. – 33(4). – P. 753-775.
8. Shimauchi S. The Influence of Internationalized policy on Master's Education in Japan / Sae Shimauchi, Kim Yangson // Higher Education Policy: The Quarterly Journal of the International Association of Universities. – 2020. – 33(4). – P. 689-709.
9. Taalas P. Internationalisation in Learning and Teaching: Thematic Peer Group Report / Peppi Taalas, Anna Grönlund. – Brussels: European University Association, 2020. – 10 p.
10. Urbanovic J. Internationalisation as a Strategy to Improve the Quality of Higher Education in Small States: Stakeholder Perspectives in Lithuania / Jolanta Urbanovic, Stephen Wilkins // Higher Education Policy: Quarterly Journal of the International Association of Universities. – 2013. – Vol. 26(3). – P. 373-396.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Мошель Т.М., Бойченко О.М.

Полтавський державний медичний університет

Узагальнено особливості дистанційного викладання предмета «Терапевтична стоматологія», наведено його позитивні сторони й недоліки, а також роль у формуванні клінічного мислення майбутніх лікарів-стоматологів.

Ключові слова: дистанційне навчання, онлайн-формат.

The article summarizes the features of distance teaching of the subject "Therapeutic dentistry", shows its advantages and disadvantages, as well as the role in the formation of clinical thinking of future dentists.

Key words: distance learning, online format.

Сучасні стандарти вищої професійної освіти диктують необхідність пошуку нових форм навчання. Усе більшої актуальності в наші дні набувають дистанційні форми здобуття знань. Незважаючи на те, що медична освіта не може бути заочною, видається, що відпрацювання окремих навичок і вмінь можливе в дистанційній формі, що необхідно реалізовувати в майбутньому.

Дистанційне навчання характеризується як освітній процес, що організований відповідно до певної тематики й передбачає активний обмін інформацією між викладачем і студентами, а також у колі самих здобувачів освіти, який можливо реалізувати за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Також цей процес розглядається як взаємодія за допомогою інтерактивних засобів навчання, що є індивідуальним до їхнього розташування в часі та просторі [1].

Вимушена екстрена перебудова навчального процесу дозволила по-новому оцінити підготовленість кафедр до його організації за нових умов, а також сильні сторони дистанційного навчання. Однак навчання студентів на профільних стоматологічних кафедрах традиційно включало відпрацювання великої кількості мануальних навичок і участь у веденні клінічного прийому, що стало важко або практично неможливо реалізувати у зв'язку з переходом на дистанційний формат навчання. Переведення всіх видів контактної роботи зі здобувачами освіти в онлайн-формат у період пандемії COVID-19 став стресовим явищем для системи вищої медичної освіти, а набутий досвід дозволяє по-новому поглянути на проблему традиційних та інноваційних методів навчання [3].

За умов сучасних інформаційних можливостей, як засвідчив досвід кризи пандемії COVID-19, можна інтегрувати дистанційне навчання в систему медичного освітнього простору, тим самим розширюючи творчі можливості освітнього процесу, забезпечуючи доступність освіти, не впливаючи на її якість. Упровадження дистанційних форм навчання є перспективним напрямом медичної освіти, їх використання підвищує доступність знань, якість швидкооновлюваного контенту, гнучкість, мобільність і модульність, що відповідає вимогам сучасної вищої школи [5].

Однак дистанційне навчання має й низку істотних недоліків, здатних негативно позначитися на якості освіти. Онлайн-формат є менш контрольованим процесом умов навчання й виконання завдань, коли студенти можуть вдаватися до різних стратегій мінімізації своїх зусиль. Відеоконференції не можуть замінити живе спілкування на клінічному прийомі, тому під час дистанційного навчання особливо страждає такий вид роботи як опанування мануальних навичок [4].

Дуже важливо, щоб виконання навчального навантаження кафедри терапевтичної стоматології за дистанційною формою навчання повністю відповідало запланованому, а також усім вимогам освітнього процесу та якісній підготовці студентів п'ятого курсу до ліцензійного іспиту Крок 2.

Завдяки сучасним технологіям упроваджено доступ до навчальних матеріалів на сайт-сторінці кафедри, де завантажені кейси з методичними рекомендаціями лекцій навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» і прикріплені до них мультимедійними презентаціями. На сторінках кафедри студенти можуть знайти плани практичних занять, тематичні тестові завдання та алгоритми їх розв'язання. Для підготовки до занять вони можуть користуватися переліками контрольних питань до кожної теми, а також для складання підсумкових модуль-

них контролів, семестрово-підсумкової атестації тощо. У вільному доступі викладено бази завдань Центру тестування минулих років. На сторінці кафедри розміщено нормативно-правову базу, що регламентує діяльність лікаря-стоматолога, правила оформлення звітної медичної документації [2].

Як технологічна база для створення електронного інформаційно-освітнього простору, організації й управління дистанційною навчальною діяльністю кафедрою терапевтичної стоматології Полтавського медичного стоматологічного університету було обрано сервіси Zoom, Google Classroom. Вони дають змогу в реальному часі проводити обговорення, дискусії й опитування студентів. Під час відеоконференцій здобувачі освіти не тільки розглядають теоретичний матеріал теми, а і навчаються призначати додаткові дослідження хворому з патологією тканин пародонта і слизової оболонки порожнини рота, проводити диференціовальну діагностику, визначати тактику ведення стоматологічного хворого, а також складати план лікування. Демонстрація екрана викладача на конференції Zoom надає можливість проводити інтерактивне обговорення наданих результатів досліджень, рентгенограм, фото клінічних випадків. Усе це сприяє розвитку клінічного мислення майбутніх лікарів-стоматологів. Для ефективного спілкування між викладачем і здобувачами освіти створюються групи в месенджерах Viber і Telegram.

Відеоконференції Zoom і Google Classroom на кафедрі терапевтичної стоматології Полтавського державного медичного університету проводяться за розкладом практичних занять у режимі реального часу. Відеоконференції плануються викладачем заздалегідь. Розсилка посилань на конференцію проводиться в групу на Viber або Telegram, а також на сайт кафедри. Контроль дистанційних занять за цими посиланнями проводиться з боку деканату, проректора з навчальної роботи або відділу якості освіти.

У зв'язку з неможливістю клінічного прийому під час дистанційного навчання широко використовується виконання тестових завдань і ситуаційних задач. На нашу думку, на початку заняття доцільніше провести тестовий контроль знань, а виконання ситуаційних клінічних задач – наприкінці відеоконференції. Особливу увагу слід приділити розгляду тестових завдань і задач із кожним студентом. Це дає змогу закріпити вивчений матеріал і глибше підготувати студентів до ліцензійного іспиту Крок 2.

Ефективність використання дистанційного навчання помічена серед студентів, які мають високий рівень самостійності й високу мотивацію до засвоєння знань. Але, як правило, такі студенти і за очної форми навчання набагато сильніше налаштовані на здобуття знань, ніж недисципліновані.

Медична освіта зараз набула безперервного формату, навчання не припиняється з отриманням диплома після закінчення вишу, воно триває все життя. Дистанційний формат роботи для студентів – це свого роду стимул до самонавчання й саморозвитку, завдяки якому формуються й удосконалюються й особистісні, і професійні якості спеціаліста.

Унаслідок описаних нововведень різко зросло навантаження на професорсько-викладацький склад. Сучасний викладач вищої школи має бути технологічно грамотним для того, щоб, працюючи в дистанційному форматі, формувати відповідні компетенції у своїх студентів. Тобто викладач мусить мати так звану ІКТ-компетентність. Завдання викладача в цьому випадку полягає в тому, щоб допомогти здобувачам освіти використовувати інформаційно-комунікаційні технології з метою освоєння професійних навичок, успішного вирішення завдань.

Список використаної літератури

1. Дівнич Т.Я. Дистанційна форма навчання у вищому навчальному закладі як одна із технологій організації навчального процесу / Т.Я. Дівнич // Вісник проблем біології і медицини. – 2015. – Вип. 1 (117). – С. 66-69.
2. Іленко Н.М. Сучасні тенденції розвитку дистанційного навчання на кафедрі терапевтичної стоматології Української медичної стоматологічної академії / Н.М. Іленко, О.М. Бойченко, Н.В. Іленко-Лобач // Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти: Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю. – Полтава, 25 березня 2021 р. – С. 113-114.
3. Манащук Н.В. Викладання розділу «Захворювання слизової оболонки порожнини рота» в умовах дистанційного навчання / Н. В. Манащук, Н. В. Чорній, С. І. Бойцанюк // Проблеми безперервної медичної освіти та науки. – 2021. – № 2 (42). – С. 11-13.
4. Марченко А.В. Переваги та недоліки дистанційного навчання майбутніх лікарів-стоматологів / А.В. Марченко, Е.В. Ніколішина, І.Ю. Литовченко, І.А. Ніколішин, Т.А. Хміль // Проблеми безперервної медичної освіти та науки. – 2020. – № 4 (40). – С. 11-14.
5. Скрипнік І.М. Використання дистанційних методів навчання в медичній освіті / І.М. Скрипнік, Г.С. Маслова, Н.П. Приходько, О.Ф. Гопко, О.А. Шапошник // Проблеми безперервної медичної освіти та науки. – 2020. – № 3 (39). – С. 29-32.